

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/180/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203455
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a sudkýň JUDr. Daši Kontríkovej a JUDr. Evy Barcajovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 10. októbra 2014 č. k. 11C/177/2014-54 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu o zaplatenie

- majetkovej škody 2.680,40 eur a nemajetkovej ujmy 536,06 eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 17 Er 345/2011,
- majetkovej škody 4.182,38 eur a nemajetkovej ujmy 836,48 eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 5 Er 30/2011,
- majetkovej škody 3.681,97 eur a nemajetkovej ujmy 736,39 eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 20 Er 681/2010,
- majetkovej škody 447,87 eur a nemajetkovej ujmy 89,57 eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 5 Er 1235/2010,
- majetkovej škody 1.089,45 eur a nemajetkovej ujmy 217,89 eur vzniknutej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní sp. zn. 23 Er 191/2011;

II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučných konaniach vedených takým súdom pod sp. zn. 17Er/345/2011, 5Er/30/2011, 20Er/681/2010, 5Er/1235/2010, 23Er/191/2011 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 5, § 6, § 9, § 15, § 16, zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2012 (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“); § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ a § 44 ods. 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučného poriadku/) v znení do i po 1.6.2010; ust. § 115 ods. 1, § 119 ods. 1, § 120 ods. 3, § 132, § 134, § 135 ods. 1 a 2, § 153 ods. 1, § 154 ods. 1, § 159 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a poukazom na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Vecne dôvodil, že žalobami došlými 27. septembra 2012 pôvodne Okresnému súdu Galanta (neskôr v dôsledku vylúčenia sudcov Okresného súdu Galanta postúpenými Okresnému súdu Dunajská Streda a spojenými jeho uznesením č. k.

11 C 177/2014-44 na spoločné konanie) sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplata náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške uvedenej vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa a tiež vydania medzitýmneho rozsudku, ktorým by sa deklarovalo porušenie jej práv. V žalobe uviedla, že ako veriteľka navrhla súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému (ďalej len „exekútor“) vykonanie exekúcie voči viacerým svojim dlžníkom (uvedeným ďalej) na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných Stálym rozhodcovským súdom (ďalej len „rozhodcovský súd“). Exekútor požiadal Okresný súd Galanta (ďalej len „exekučný súd“) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Hoci žiadosť spĺňala všetky zákonné náležitosti a exekučný súd mal podľa žalobkyne rozhodnúť o udelení poverenia do 15 dní od jej doručenia, rozhodol o nej až po uplynutí tejto lehoty s výrazným omeškaním, hoci vec podľa nej nebola právne zložitá a nevyžadovala si spoluprácu s účastníkmi konania. Exekučný súd navyše žiadosť o udelenie poverenia zamietol. Konkrétne išlo o exekúcie voči povinným S. C. (žaloba pôvodne vedená na súde prvého stupňa pod sp. zn. 11 C 177/2014), J. K. (pôvodne pod sp. zn. 5 C 177/2014), O. C. (pôvodne pod sp. zn. 10 C 298/2014), O. N. (pôvodne pod sp. zn. 10 C 364/2014) a K. D. (pôvodne sp. zn. 10 C 370/2014). Postup exekučného súdu v týchto veciach považovala žalobkyňa za nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého jej vznikla majetková škoda. Dôvody na náhradu nemajetkovej ujmy videla žalobkyňa v tom, že oneskorené zamietnutie žiadosti o udelenia poverenia jej znemožnilo včas realizovať kroky na mimosúdne vymoženie svojich nárokov. Jej právu tak nebola poskytnutá súdna ochrana v zákonom predpokladanej kvalite a peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je tak jedinou vhodnou satisfakciou. Svoje nároky uplatnila voči žalovanej v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, tá však do dňa podania žaloby nereagovala. Žalovaná žiadala zamietnutie žalôb v celom rozsahu. Namietla, že žaloby (ktorých žalobkyňa podala niekoľko desiatok tisíc v celej SR) sú zmätočné s nesprávne označenými údajmi o exekučných konaniach, v dôsledku čoho žiadala ich odmietnutie. Rovnako podľa nej nebol jasný ani titul uplatňovaných nárokov. Žiadosť o predbežné prerokovanie uplatnených nárokov bola žalobkyňou podaná 23.4.2012, no žalobkyňa neposkytla potrebnú súčinnosť a fakticky tento proces zmarila. Žalovaná tak nároky nepovažuje za predbežne prerokované, s odkazom na judikatúru tvrdila, že keďže predbežné prerokovanie nároku predstavuje hmotnoprávnu podmienku uplatnenia nároku na súde, predčasne podané žaloby majú byť zamietnuté. Podľa žalovanej sa na rozhodovanie o udelení poverenia na základe rozhodcovského rozsudku nevzťahovala 15-dňová lehota už od 1. júna 2010, v dôsledku čoho v tomto prípade nemožno postup exekučného súdu, ktorý túto lehotu nedodrжал, považovať za nesprávny úradný postup. Samotné zamietnutie žiadosti exekútora nemožno podľa žalovanej vôbec považovať za nesprávny úradný postup, pretože k zamietnutiu došlo rozhodnutím exekučného súdu a žalobkyňa by tak mohla uplatňovať náhradu škody jedine z titulu nezákonného rozhodnutia. To však predpokladá, aby také rozhodnutie bolo ako nezákonné zrušené alebo zmenené príslušným orgánom, čo sa v prerokovanej veci nestalo. Podľa žalovanej sa zákonná 15-dňová lehota vzťahovala len na vydanie poverenia, nie na zamietnutie žiadosti. Žalobkyňa podľa žalovanej nepreukázala podanie sťažnosti na prieťahy. Podľa žalovanej je navyše existenciu prieťahov oprávnený posúdiť len orgán konajúci o sťažnosti na prieťahy (predseda súdu, Ústavný súd SR), nie iný súd, keďže takýto postup by bol aj v rozpore s inštančným princípom v súdnictve, kedy by existenciu prieťahov pred vyšším súdom preskúmaval nižší súd. Žalovaná spochybnila aj výšku škody, keď predovšetkým spochybnila tvrdenie o nevymáhateľnosti nárokov priznaných žalobkyňi rozhodcovskými rozsudkami, ktorých exekúcia bola exekučným súdom odopretá. Podľa žalovanej takéto rozhodcovské rozsudky nebránia uplatneniu nárokov voči dlžníkom iným spôsobom (v občianskom súdnom konaní). Žalobkyňa navyše nepreukázala ani dôvodnosť svojich nárokov, t. j. že by ich všeobecný súd skutočne priznal v rovnakej výške ako rozhodcovský súd. Žalobkyňa podľa žalovanej nepreukázala ani osobitné dôvody, kvôli ktorým by jej bolo treba priznať náhradu nemajetkovej ujmy, pričom žalovaná poukázala najmä na to, že žalobkyňa je právnická osoba, na ktorú nemožno automaticky vzťahovať takéto dôvody uplatňované pri fyzických osobách. Vo vzťahu k žalobkyňi pritom žalovaná osobitne poukázala na to, že žalobkyňa si uplatňovala pohľadávky voči spotrebiteľom na základe zmluvných podmienok, ktoré boli v rozpore s normami na ochranu spotrebiteľa, na čo upozornila aj Európska komisia vo svojom liste Slovenskej republike, ktorého kópiu žalobkyňa priložila. Uplatňovanie nároku na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť v súvislosti s takto negatívne vnímanou podnikateľskou činnosťou žalobkyne, považuje žalovaná za rozporné s dobrými mravmi. Súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného z vykonaného dokazovania: v pôvodnej veci 11 C 177/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou S. C., ku ktorej dlžníčka žalobkyňi vystavila vlastnú zmenku, keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na rozhodcovskom súde, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 11477/10, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyňi žalovanú sumu s príslušenstvom, žalobkyňa následne 1.3.2011 spísala u exekútora návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere, na základe toho exekútor 24.3.2011 doručil exekučnému

súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 17 Er 345/2011-26 z 20. júna 2011 zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19.7.2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie; v pôvodnej veci 5 C 177/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou J. K., ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku, keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na rozhodcovskom súde, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 08317/10, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu s príslušenstvom, žalobkyňa následne 30.11.2010 spísala u exekútora návrh na vykonanie exekúciu, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere, na základe toho exekútor 14.1.2011 doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 5 Er 30/2011-31 z 21.3.2011 zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24.6.2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie; v pôvodnej veci 10 C 298/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou O. C., ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku, keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na rozhodcovskom súde, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 22993/09, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu s príslušenstvom, žalobkyňa následne 2.6.2010 spísala u exekútora návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere, na základe toho exekútor 15.7.2010 doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 20 Er 681/2010-24 z 27.12.2010 zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9.4.2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie; v pôvodnej veci 10 C 364/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou O. N., ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku, keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na rozhodcovskom súde, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 05430/10, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu s príslušenstvom, žalobkyňa následne 6.9.2010 spísala u exekútora návrh na vykonanie exekúciu, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere, na základe toho exekútor 24.11.2010 doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 5 Er 1235/2010-30 z 27.1.2011 zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7.6.2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie; v pôvodnej veci 10 C 370/2014: Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere s dlžníčkou K. D., ku ktorej dlžníčka žalobkyni vystavila vlastnú zmenku, keďže dlžníčka svoj záväzok neplnila, žalobkyňa uplatnila svoje nároky zo zmenky na rozhodcovskom súde, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok č. SR 12474/10, ktorým zaviazal dlžníčku zaplatiť žalobkyni žalovanú sumu s príslušenstvom, žalobkyňa následne 7.2.2011 spísala u exekútora návrh na vykonanie exekúcie, ku ktorému priložila tento rozhodcovský rozsudok a zmluvu o úvere, na základe toho súdny exekútor 25.2.2011 doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd po vyžiadaní ďalších dokladov z rozhodcovského súdu uznesením č. k. 23 Er 191/2011-25 z 30.6.2011 zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20.8.2011 potom, čo proti nemu žalobkyňa nepodala odvolanie. Žalobkyňa 23.4.2012 doručila žalovanej žiadosti o predbežné prerokovanie vyššie uvedených nárokov, k 27.9.2012 neuplynula ešte šesťmesačná lehota ustanovená v § 16 ods. 1 zodpovednostného zákona, uplynula najneskôr v októbri 2012, teda celkom zreteľne pred dňom vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa, námietky žalovanej vo vzťahu k nesprávnemu predbežnému prerokovaniu, resp. predčasnosti žaloby súd prvého stupňa nepovažoval za opodstatnené. Žalobkyňa k tvrdenej majetkovej škode uviedla, že vznikla v dôsledku zamietnutia návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi, pričom exekučný súd podľa nej nesprávne obsahovo preskúmaval vydané exekučné tituly - rozhodcovské rozsudky. Súd prvého stupňa uviedol, že ak exekučný súd pri posudzovaní žiadosti súdneho exekútora zhromažďoval podklady a právne uvažoval nad tým, ako kvalifikovať predložený exekučný titul (rozhodcovský rozsudok), nemožno túto jeho činnosť posudzovať ako úradný postup na účely zodpovednostného zákona, pretože sa v konečnom dôsledku prejavil v rozhodnutí exekučného súdu - uznesení o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora, až (právoplatné) zamietnutie žiadosti spôsobilo, že v exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku znejúceho v prospech žalobkyne nebolo možné vykonať. Pre vznik (tvrdenej) škody v podobe nevymáhateľnosti priznaného nároku tak nebol kauzálny samotný postup exekučného súdu, ale až uznesenie zamietajúce žiadosť súdneho exekútora. Nároky žalobkyne uplatnené z tohto dôvodu, teda z dôvodu (údajne nesprávneho) zamietnutia žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov, teda treba posudzovať ako nároky na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to nezákonnými uzneseniami exekučného súdu o zamietnutí týchto žiadostí, v takom prípade je však súd povinný skúmať splnenie podmienky či bolo rozhodnutie zmenené alebo zrušené príslušným orgánom pre nezákonnosť, pričom zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že tieto rozhodnutia sú v príslušných

exekučných spisoch vedené ako právoplatné, žalobkyňa nevyvrátila obsah exekučných spisov, z ktorých je zrejme, že ona sama proti týmto uzneseniam nepodala odvolanie, uplatnenie riadneho opravného prostriedku je však ďalšou podmienkou vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobkyňa pritom ani netvrdila, že by jej prípady boli hodné osobitného zreteľa v zmysle poslednej vety citovaného odseku. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. totiž celkom zreteľne umožňuje exekučnému súdu v určitej obmedzenej miere preskúmať rozhodcovský rozsudok, keďže len tak (jeho preskúmaním) môže exekučný súd dospieť k záverom, ktoré v zmysle citovaného ustanovenia umožňujú zastavenie výkonu takého rozhodcovského rozsudku. Vzhľadom na to dospel k záveru, že žaloba žalobkyne, pokiaľ sa ňou domáha náhrady majetkovej škody z nesprávneho úradného postupu (spočívajúceho v zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie) v konaniach exekučného súdu, vymedzených vo výroku tohto rozsudku, je nedôvodná, pretože nie sú splnené podmienky vzniku takéhoto nároku. Ďalšími námietkami žalovanej ohľadom vzniku škody sa tak vôbec nebolo potrebné zaoberať. Za opodstatnenú považoval súd prvého stupňa námietku žalovanej, že 15- dňová lehota ustanovená v § 44 ods. 2 E. p. na vydanie poverenia sa na rozhodcovské rozsudky nevzťahovala už od 1.6.2010, a nie až od 1.6.2011, ako to tvrdí žalobkyňa. Súdny exekútor v konaniach, z ktorých žalobkyňa odvodzovala vznik škody, podal žiadosti o vydanie poverenia až po 1.6.2010 (konkrétne 15.7.2010, 24.11.2010, 14.1.2011, 25.2.2011 a 24.3.2011), v dôsledku čoho sa na konanie exekučného súdu vôbec nevzťahovala uvedená zákonná lehota. V konaní exekučného súdu tak nedošlo k nesprávne úradnému postupu v podobe nevydania rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote. Skúmanie otázky, či v súdnom konaní dochádzalo k zbytočným prietahom do 31.12.2012 z právomoci súdu vylúčené nebolo. V prejednávanej veci išlo o exekúcie na základe rozhodcovských rozsudkov vydaných stálym rozhodcovským súdom voči spotrebiteľom, a to na základe rozhodcovskej doložky obsiahnutej v zmluve o úvere so spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že takéto doložky sa môžu považovať za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež vzhľadom na relatívne turbulentný vývoj judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vo veciach ochrany spotrebiteľa v danom období nemožno podľa názoru súdu prvého stupňa uvedené veci považovať za právne úplne jednoduché, pretože až do daného času ešte netvoril prieskum rozhodcovských rozsudkov úplne obvyklú a bežnú súčasť agendy exekučných súdov pri rozhodovaní o žiadosti o povolenie exekúcie, čo sa prejavovalo najmä požiadavkou na predkladanie spisov rozhodcovských súdov, ich preskúmaním a pod.. Správanie účastníkov síce k dĺžke konanie samo osebe neprispelo, podľa názoru súdu si však žalobkyňa musela byť vedomá, že štát (okresný súd) nemôže mať kapacity na to, aby v krátkom čase spracoval tak obrovské množstvo žiadostí jedného subjektu. Z obsahu exekučných spisov je pritom zrejme, že minimálne exekútor musel byť na takýto nápad pripravený, čo sa prejavuje napríklad tým, že na zápisniciach, do ktorých bol spísaný návrh na vykonanie exekúcie, je jeho podpis pripojený len formou podpisovej pečiatky alebo naskenovaného faksimile, nie originálne. Je síce pravdou, že je povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola spravodlivosť poskytnutá včas, pričom personálne a materiálne problémy na jeho strane spravidla nie sú dôvodom, ktorý by ospravedlnil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Uvedené zásady však platia pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod sa zaujímať o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkeho času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, sa v rámci prevencie musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jeho podania schopný vybaviť, a je povinný akceptovať, že vybavenie jeho vecí nemusí byť tak promptné, ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a žalobkyňa nemohla očakávať, že súd promptne vybaví všetky jej veci na úkor všetkých ostatných. Podľa názoru súdu prvého stupňa nemožno postup exekučného súdu v exekučných konaniach vymedzených vo výroku považovať za poznačený zbytočnými prietahmi, poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR, podľa ktorej sa dokonca ojedinelá nečinnosť v období niekoľko mesiacov nekvalifikuje ako zbytočné prietahy v konaní. Zo zisteného skutkového stavu je zrejme, že o žiadosti vo veci sp. zn. 17 Er 345/2011 podanej 24.3.2011 rozhodol súd 20.6.2011, vo veci sp. zn. 5 Er 30/2011 podanej 14.1.2011 rozhodol súd 21.3.2011, vo veci sp. zn. 20 Er 681/2010 podanej 15.7.2010 rozhodol súd 27.12.2010, vo veci sp. zn. 5 Er 1235/2010 podanej 24.11.2010 rozhodol súd 27.1.2011 a vo veci sp. zn. 23 Er 191/2011 podanej 25.2.2011 rozhodol súd 30.6.2011. Celková dĺžka konania tak vo všetkých prípadoch dosahovala medzi 2 až 5 mesiacmi, v rámci ktorých súd obstaral spisy rozhodcovského súdu, preskúmal ich a vypracoval písomné uznesenie. V takýchto konaniach je tak možné identifikovať nanajvýš ojedinelé prietahy v trvaní niekoľkých týždňov a tieto nemožno kvalifikovať ako prietahy „zbytočné“ v zmysle § 9 ods. 1 zodpovednostného zákona. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v predmetných exekučných konaniach sa exekučný súd nedopustil nesprávneho úradného postupu v podobe „zbytočných prietahov v konaní“ v zmysle § 9 ods. 1 zodpovednostného zákona,

čím nie je daný prvý predpoklad zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorá mala žalobkyni vzniknúť, preto sa nemal dôvod zaoberať ani otázkami priznania náhrady nemajetkovej ujmy, ktorej sa žalobkyňa domáhala. Na základe toho všetky žaloby v spojených konaniach zamietol. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 2 O. s. p., vecne dôvodil, že pri vyhlásení rozsudku síce žalovanej náhradu trov konania priznal, pretože mala vo veci plný úspech, no keďže si ich náhradu v trojdňovej lehote nevyšielila a zo spisu žiadne trovy nevyplývajú, v písomnom vyhotovení rozsudku jej žiadne trovy nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala v celom jeho rozsahu včas odvolania žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie, pričom súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Vytkla súdu prvého stupňa aj nevykonanie dokazovania znaleckým posudkom resp. dostatočného dokazovania znaleckým posudkom. Napokon uviedla, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobkyne na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania (v jeho zamietajúcej časti a v časti trov konania, pretože od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednávanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a potrebu pojednávania si nevynucoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že rozsudok zamietajúci žalobu vo veci samej treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny, keď súd prvého stupňa v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec i principiálne správne posúdil po právnej stránke.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné:

V prvom rade je potrebné uviesť, že súdu prvého stupňa nebol doručený návrh žalobkyne na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, preto odvolacia námietka žalobkyne, že o tomto návrhu bol súd prvého stupňa povinný osobitne rozhodnúť pred samotným rozhodnutím vo veci samej je nedôvodná.

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstať pre ich nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne zásadne nešlo nič namietat' (a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť vzťahnutia väčšiny z nich aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, že by súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní či tomuto predchádzajúcom postupe (čo sa týkalo aj ním vyhodnocovaných postupov exekučného súdu) naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie.

Nepatričnými boli pritom najmä námietky týkajúce sa údajného nenáležitého použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, kde žalobkyňa pre zjavne paušálne uplatnenie rovnakých odvolacích dôvodov ako vo všetkých ostatných tunajšiemu súdu známych druhovo totožných konaniach za účasti rovnakých účastníčok, muselo uniknúť, že súd prvého stupňa v tejto veci ustanovenie § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z. nepoužil (v tejto súv. por. i str. 4 až 6 písomného vyhotovenia rozsudku, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 aj po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.). Z dôvodov uvedených neskôr (odvolacím súdom považovaných za nosné) by to i tak na správnosť konečnej úvahy o nedôvodnosti žaloby nemalo žiaden vplyv.

Pokiaľ šlo o námietku nevysvetlením názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučných konaní, tvoriacich podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, táto nebola v prejednávanej veci relevantnou (ako bude uvedené i neskôr). To isté by platilo aj v prípade námietky neoboznáním sa so znaleckým posudkom, resp. nevykonaním takéhoto dôkazu, ktoré dokazovanie môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva a akceptovanie opačného názoru by malo za následok nehospodárne postupy súdov a neúmerné predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na celkom jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť, nebyť toho, že i tu žalobkyňa uniklo, že v prejednávanej veci bolo vykonané dokazovanie znaleckým posudkom znaleckého ústavu Ekonomickej univerzity v Bratislave č. 1/2014 zo 17.1.2014 na pojednávaní 10.10.2014 súdom prvého stupňa.

Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, avšak podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 2 E. p. (v znení rozhodnom aj pre exekučné konania tvoriace základ pre nárok uplatnený žalobou v prejednávanej veci, teda do 31. mája 2011 vrátane, čiže pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 102/2011 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich zákonov, novelizujúcich E. p.) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa čl. I § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ E. p. v rozhodnom znení, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila, d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Z práve odčitovaných ustanovení musí byť každému celkom zjavné práve to, čo správne vyvodil aj súd prvého stupňa a síce, že zákonodarca v procese rozhodovania sa exekučného súdu o tom, či súdnym exekútorom požadované poverenie na vykonanie exekúcie tomuto udelí, alebo nie, ustanovil lehotu 15 dní od doručenia žiadosti výlučne pre prípady nezistenia rozporu žiadosti, návrhu ani exekučného titulu so zákonom a následného udelenia poverenia (predstavujúceho logický následok nedostatku zistenia zákonom definovaného rozporu). V opačnom prípade, teda vtedy, ak sa rozpor so zákonom zistí (žalobkyni z prejednávanej veci je pritom zaiste známy ten záver tunajšieho súdu z iných druhovo totožných vecí, podľa ktorého nezistenie rozporu sa musí týkať všetkých troch v zákone uvedených písomností, preskúmaných v procese rozhodovania o udelení, resp. neudelení poverenia a naopak zistenie postačuje už i u jednej z nich), lehota ustanovená nie je. Takýto odchylný prístup je tu evidentne najmä preto, že protikladom poverenia (ktoré formálne nemá charakter rozhodnutia súdu a nemožno proti nemu brojiť ani žiadnym opravným prostriedkom) je uznesenie (rozhodnutie) s možnosťou jeho vydania spravidla až po obstaraní si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o prípadnom rozpore či už žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu (nezriedka inak všetkých troch takýchto listín či prinajmenšom dvoch z nich) so zákonom. Obstaranie toho, čo v konkrétnej veci má za takýto podklad poslúžiť (a čím v čase doručenia mu žiadosti o poverenie obvykle exekučný súd ešte nedisponuje) a i jeho náležité vyhodnotenie si vyžaduje určitý čas a z pohľadu časového aspektu súhrnu takýchto aktivít lehotu 15 dní zjavne nemožno považovať za postačujúcu (čo je mimo akúkoľvek pochybnosť tiež dôvod, pre ktorý sa zákonodarca jej uzákoneniu v tomto prípade vyhol). Kým teda predbežný záver o nedostatku dôvodov z čohokoľvek usudzovať na rozpor (nesúlady) exekučného titulu, návrhu na začatie exekučného konania alebo žiadosti exekútora o poverenie velí s udelením poverenia neatáľť a zákonom ustanovená lehota je tu práve za takýmto účelom, opačný predbežný záver je potrebné si verifikovať alebo prinajmenšom argumentačne solidne vypoďložiť a práve preto nemožno vydanie uznesenia zamietajúceho žiadosť o poverenie „uponáľľť“. Zaiste by sa síce dalo namietat, že ak súd lehotu na udelenie poverenia nedodrží, ostane mu v záujme predídienia prípadnej dôvodnej sťažnosti na prieľahy a ďalším na to nadväzujúcim nárokom už len druhá zákonom predpokladaná možnosť (rozhodnúť zamietnutím žiadosti o poverenie), v tomto smere však rozhodujúcim môže byť len to, či tzv. exekučný spis súdu v čase plynutia lehoty na udelenie poverenia obsahoval podklady pre pozitívne aj negatívne vybavenie žiadosti, akým spôsobom exekučný súd so žiadosťou naložil a či výsledok jeho postupu bol neskôr účinne spochybnený.

Súd prvého stupňa predovšetkým správne posúdil otázku existencie (či presnejšie neexistencie) prvého z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorým je v tomto prípade postup súdu považovateľný za nesprávny úradný postup. Ak už tento atribút chýbal, bezpredmetné bolo zaoberanie sa prípadnou existenciou tých ďalších, pretože by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z takéhoto dôvodu nemohlo nič zmeniť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, odôvodneného síce stručnejšie, aj v tomto prípade však ako po vecnej, tak i po právnej stránke náležite (kde inak i pre prípad vzniku trov žalovanej platilo, že účastníčka sa procesného práva na náhradu vzdala najneskôr nepodaním odvolania proti rozsudku, ktorým jej požiadavka na náhradu trov konania akceptovaná nebola - čím v tu diskutovanej súvislosti treba samozrejme rozumieť nepodanie odvolania výlučne v časti trov konania).

V takto skončenom odvolacom konaní bola úspešná žalovaná a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tejto účastníčky v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.